

2022-06-07
A2022/00859, A2020/02174,
A2021/00909, A2021/01590,
A2021/02206, A2022/00444,
A2022/00614

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsförmedlingen
113 99 Stockholm

Uppdrag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Arbetsförmedlingen att fortsätta arbetet med att utveckla och effektivisera den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i syfte att förbättra stödet till arbetssökande och arbetsgivare med varierande behov. Regeringen uppdrar vidare åt Arbetsförmedlingen att införa vidareutvecklade matchningstjänster med grund i det nya arbetsmarknadspolitiska programmet förmedlingsinsatser och beakta vissa förhållanden vid anskaffning och förvaltning av dessa tjänster.

Den arbetsmarknadspolitiska bedömningen och individuella handlingsplaner

Arbetsförmedlingen ska säkerställa att den arbetsmarknadspolitiska bedömningen är träffsäker och enhetlig, att män och kvinnor ges förutsättningar att ta del av stöd och insatser på lika villkor och att arbetssökande prövas mot den bredd av insatser som finns hos Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen ska också fortsätta arbetet med att stärka och utveckla de individuella handlingsplanerna och uppföljningen av dessa samt åtgärda identifierade brister. Arbetsförmedlingen ska särskilt

- återkommande följa upp den arbetsmarknadspolitiska bedömningen utifrån vad som anges ovan och vidareutveckla denna utifrån brister som har identifierats,
- vidareutveckla och kontinuerligt följa upp statistiska bedömningsstöd så att de på ett tillförlitligt sätt kan användas för att uppskatta hur långt ifrån arbetsmarknaden en arbetssökande står, inklusive att de på ett rättvisande sätt ska beakta betydelsen av den arbetssökandes

inskrivningstid vid bedömning av hur långt ifrån arbetsmarknaden den enskilde står,

- utveckla de individuella handlingsplanerna och arbetet med dessa i syfte att de ska hållas aktuella och följas upp, att de ska utgöra ett relevant stöd för arbetssökande och utgöra ett stöd för arbetslösa att aktivt vidta relevanta åtgärder för att ta sig ur sin arbetslöshet, och att de ska kunna ligga till grund för kontroll om enskilda uppfyller villkoren för att få arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning, samt
- utveckla arbetet med de individuella handlingsplanerna för att de insatser och aktiviteter som planeras ska vara sammanhållna och samordnade utifrån den enskildes stödbehov, oavsett om den enskilde deltar i arbetsmarknadspolitiska insatser hos en eller flera anordnare, och vid behov samverka med relevanta aktörer, t.ex. med kommuner.

Samverkan med kommuner för att nå ett sammanhållet stöd till arbetssökande

Arbetsförmedlingen ska enligt förordning med instruktion för Arbetsförmedlingen, beslutad den 7 juni 2022 och med ikraftträdande den 1 december 2022, samverka med kommuner i syfte att ge enskilda arbetssökande ett ändamålsenligt stöd och på ett övergripande plan underlätta planering, samordning och utformning av stöd till arbetssökande. Arbetsförmedlingen ska också främja och underlätta samordning mellan kommuner och leverantörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av myndigheten. Arbetsförmedlingen ska särskilt

- tydliggöra vilka roller Arbetsförmedlingen respektive leverantörer har i förhållande till kommunen när det gäller arbetssökande som är i behov av insatser från både Arbetsförmedlingen och kommunen, bl.a. deltagare i etableringsprogrammet och andra personer med sammansatta behov av stöd, och verka för att dessa insatser samordnas på ett effektivt sätt, samt
- anskaffa tjänster från leverantörer på ett sådant sätt att det samtidigt möjliggör för myndigheten att tillhandahålla andra arbetsmarknadspolitiska insatser hos andra aktörer än leverantörer.

Arbetslivsinriktad rehabilitering och insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

Enligt förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska den som är i behov av särskilt stöd erbjudas utredande,

vägledande, rehabiliterande eller arbetsförberedande insatser inom ramen för den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Myndigheten ska också enligt förordning med instruktion för Arbetsförmedlingen, beslutad den 7 juni 2022 och med ikraftträdande den 1 december 2022, verka för att förbättra arbetsmarknadssituationen för personer som har en funktionsnedsättning och upprätthålla egen kompetens och verksamhet för att stödja personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att få eller behålla ett arbete. Arbetsförmedlingen ska särskilt

- säkerställa effektiva arbetssätt för att så tidigt som möjligt identifiera och bedöma förekomst av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, inklusive för personer som deltar i anskaffade tjänster, samt
- utforma den verksamhet som bedrivs i egen regi så att personer inom den arbetslivsinriktade rehabiliteringen eller personer som har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga ges ett väl fungerande stöd, dels för att matchas mot en arbetsplats efter arbetsförmåga, dels för att få de hjälpmedel och det stöd som kan bidra till att långsiktigt höja arbetsförmågan, samt i detta syfte säkerställa tillgången till specialister och annan personal med nödvändig kompetens hos myndigheten.

Utbyte av information mellan Arbetsförmedlingen och leverantörer

Arbetsförmedlingen ska verka för ett effektivt och säkert utbyte av information med leverantörer. Arbetsförmedlingen ska särskilt

- fortsätta att utveckla och tillhandahålla säkra och effektiva informationshanteringssystem och en digital infrastruktur för informationsutbyte mellan myndigheten och leverantörer och i detta arbete beakta uppdraget om en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte (I2022/00102).

Kontroll och uppföljning av samt krav på leverantörer och tjänster

Arbetsförmedlingen ska löpande kontrollera och följa upp leverantörer och tjänster för att identifiera och motverka oseriösa och kriminella aktörer, fusk och felaktiga utbetalningar. Arbetsförmedlingen ska också kontrollera sådana förhållanden som kan påverka deltagares rätt till ersättning eller som kan leda till att myndigheten återkallar en anvisning. Arbetsförmedlingen ska särskilt

- fortsätta att utveckla väl fungerande rutiner som bidrar till en god intern kontroll i myndighetens verksamhet, bl.a. för att motverka felaktiga utbetalningar,
- fortsätta att utveckla system för att följa upp indikationer på fusk och felaktigheter, bl.a. genom en effektiv uppföljning av inkomna klagomål,
- stärka det proaktiva kontrollarbetet för att tidigt identifiera risker för fusk och felaktiga utbetalningar, bl.a. genom systematiska stickprovskontroller och leverantörsgranskningar för att upptäcka och bedöma omfattningen av felaktigheter, bl.a. när det gäller leverantörernas efterlevnad av utförarkrav och avvikelserapportering,
- utforma krav i tjänster som anskaffas som syftar till att minska risken för att oseriösa aktörer blir leverantörer, som stödjer att avtal med oseriösa leverantörer kan avslutas och som främjar en hög kvalitet i tjänsternas utförande, samt
- säkra tillgång till tillförlitliga och relevanta data över den verksamhet som bedrivs hos leverantörer.

Anskaffning av vidareutvecklade matchningstjänster med grund i förmedlingsinsatser

Genom förordningen om förmedlingsinsatser, beslutad den 7 juni 2022 och med ikraftträdande den 1 december 2022, införs ett nytt arbetsmarknads-politiskt program, benämnt förmedlingsinsatser, som innebär att den enskilde erbjuds att hos en anordnare ta del av individuellt utformade aktiviteter som stöder den enskildes arbetsökande så att denne kan få och behålla ett arbete, eller stöder, vägleder eller motiverar den enskilde att påbörja sådan utbildning inom det reguljära utbildningssystemet¹ som stärker den enskildes möjligheter att få och behålla ett arbete. Förmedlingsinsatserna ger en tydligare rättslig reglering för Arbetsförmedlingens fortsatta anskaffning av de vidareutvecklade matchningstjänster som myndigheten har fått i uppdrag att införa (A2021/02081). När Arbetsförmedlingen erbjuder sådana matchningstjänster ska de utformas så att alla deltagare ges ett ändamåls-enligt stöd utifrån syftet med förmedlingsinsatserna. Utformningen av tjänsterna ska i detta syfte innefatta bl.a. krav som minskar risken att oseriösa aktörer blir leverantörer, krav på tjänsternas utförande, ersättningar till leverantörer som bidrar till att ge dessa incitament att nå resultat för alla deltagare samt kontroll och uppföljning av leverantörer och tjänster. Arbetsförmedlingen ska kontinuerligt verka för hög kostnadseffektivitet i

---

¹ Med det reguljära utbildningssystemet avses här utbildning som kan erbjudas inom kommunal vuxenutbildning (komvux), yrkeshögskolor, universitet och högskolor eller folkhögskolor

matchningstjänsterna och utveckla dem utifrån kunskap om hur systemet fungerar, i syfte att uppnå högre kvalitet och förbättrade resultat i matchningstjänsterna över tid.

Ett ändamålsenligt stöd till alla deltagare

För att alla deltagare i matchningstjänster ska ges ett ändamålsenligt stöd ska Arbetsförmedlingen

- utforma ändamålsenliga krav på matchningstjänsternas utförande så att inriktningen och omfattningen på stödet på ett bättre sätt än inom befintliga matchningstjänster svarar mot varierande behov hos deltagare, bl.a. arbetssökande som står olika långt från arbetsmarknaden eller olika målgrupper såsom personer med funktionsnedsättning, med hänsyn tagen till tillgänglig evidens om vilka aktiviteter som bidrar till att deltagare snabbare kan nå varaktiga resultat,
- utforma kraven på tjänsternas utförande så att kvinnor och män ges stöd på lika villkor, så att det ska finnas möjligheter för fysiska möten med deltagarna samt så att tjänsterna är tillgängliga och att deltagare med varierande behov kan tillgodogöra sig insatsen, inklusive personer med funktionsnedsättning och personer med bristande kunskaper i svenska språket,
- löpande följa upp stödet till och resultaten för deltagarna för att kunna stödja kontinuerlig utveckling av matchningstjänsterna och uppnå en högre kvalitet och förbättrade resultat över tid, samt för att identifiera risker för och förebygga att personer som står längre ifrån arbetsmarknaden prioriteras bort i leverantörernas verksamhet (s.k. parkering), samt
- säkra tillgång till tillförlitliga och relevanta data från leverantörer av matchningstjänster, inklusive sådana uppgifter som beskriver inriktningen och omfattningen på stödet till deltagarna, samt löpande ta fram och tillgängliggöra statistik om den verksamhet som bedrivs hos leverantörerna, i syfte att möjliggöra kontroll, uppföljning och utvärdering samt kontinuerlig utveckling och förbättring av matchningstjänsterna.

Den enskildes möjlighet att välja mellan olika leverantörer

Arbetsförmedlingen ska enligt förordningen om förmedlingsinsatser, beslutad den 7 juni 2022 och med ikraftträdande den 1 december 2022, sträva efter att den som anvisas till programmet ska ha möjlighet att välja

mellan olika leverantörer av insatsen. När Arbetsförmedlingen erbjuder en sådan möjlighet ska myndigheten

- tillhandahålla jämförbar och lättillgänglig information om leverantörer och anpassa denna efter de enskildas förutsättningar, bl.a. för personer med bristande kunskaper i svenska språket och för personer med funktionsnedsättning, samt
- utveckla och tillhandahålla ett betygssystem för leverantörerna (s.k. *rating*) som beskriver leverantörernas resultat med hänsyn tagen till deltagarnas bedömda förutsättningar att komma i arbete eller utbildning, i syfte att bidra till att den enskilde kan göra välgrundade val och därigenom till ökad kvalitet och förbättrade resultat över tid.

Incitament för varaktiga resultat för alla deltagare genom ersättningar till leverantörer

Arbetsförmedlingen ska utforma ersättningarna till leverantörer av matchningstjänster så att de ger ekonomiska incitament för leverantörerna att på ett kostnadseffektivt sätt stödja och nå varaktiga resultat för alla deltagare på kortast möjliga tid. Ersättningen ska bidra till ökad kvalitet och förbättrade resultat över tid. Ersättning till leverantörer ska inte utgå om den enskilde påbörjar arbete hos Samhall Aktiebolag eller skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare. Arbetsförmedlingen ska utforma ersättningsmodellen för matchningstjänsterna så att ersättningarna till leverantörer

- i huvudsak är resultatbaserade och högre för deltagare som står längre ifrån arbetsmarknaden än för dem som står närmare arbetsmarknaden, genom en differentiering mellan de olika spåren i tjänsten,
- ger leverantörerna incitament att nå mer varaktiga resultat i form av arbete och utbildning inom det reguljära utbildningssystemet, t.ex. genom att resultatbaserade ersättningar delas upp i fler än en utbetalning och den sista utbetalningen lämnas efter en längre tid än i befintliga matchningstjänster,
- är lägre när en arbetssökande som deltar i en matchningstjänst samtidigt tar del av en annan arbetsmarknadspolitisk insats, samt
- är väl avvägda i förhållande till hur jobbchanserna kan förväntas variera inom målgruppen för tjänsten och i de olika spåren i tjänsten, bl.a. till följd konjunkturförändringar eller större förändringar i antalet deltagare i tjänsten som helhet eller i de olika spåren, samt så att ersättningsnivåerna vid behov kan anpassas i detta syfte.

Hög kostnadseffektivitet och god kostnadskontroll

Arbetsförmedlingen ska, med beaktande av de inriktningar som anges ovan, verka för en hög kostnadseffektivitet i matchningstjänsterna och upprätthålla en god kostnadskontroll, bl.a. genom att

- sträva efter låga kostnader och så hög kostnadseffektivitet som möjligt i de olika spåren i matchningstjänsterna utifrån syftet med förmedlingsinsatserna, samt
- utveckla metoder för att löpande följa upp kostnadseffektiviteten och ändamålsenligheten i ersättningsnivåerna i de olika spåren i matchningstjänsterna.

Likvärdig service och stöd i hela landet

Enligt förordning om ändring i förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, beslutad den 7 juni 2022 och med ikraftträdande den 1 december 2022, ska verksamheten anpassas bl.a. så att arbetssökande och arbetsgivare i hela landet kan få likvärdig service och likvärdigt stöd. Det kan ske genom verksamhet i myndighetens egen regi, genom anskaffning eller i samverkan med andra aktörer. Det arbetsmarknadspolitiska programmet förmedlingsinsatser ska enligt förordningen om förmedlingsinsatser utföras av leverantörer på uppdrag av Arbetsförmedlingen och får endast i undantagsfall anordnas i myndighetens egen regi. Arbetsförmedlingen ska verka för ett tillräckligt marknadsutbud av de matchningstjänster som anskaffas med grund i förmedlingsinsatser i hela landet. Arbetsförmedlingen ska

- fortsätta att utveckla grundläggande service, digital infrastruktur för matchning och digitala självservice-tjänster i egen regi för arbetssökande och arbetsgivare,
- fortsätta att utveckla verksamhet i egen regi avseende platsförmedling, vägledning eller stöd för att påbörja en utbildning inom det reguljära utbildningssystemet, för att sådant stöd ska kunna ges till arbetssökande som inte tar del av sådana insatser hos en leverantör eller annan anordnare,
- utforma antalet och storleken på leveransområden för anskaffning så att det bidrar till att nå ett tillräckligt utbud av matchningstjänster och till att den som anvisas till programmet förmedlingsinsatser kan ges möjlighet att välja mellan olika leverantörer av insatsen,

- löpande följa utvecklingen av marknadsutbudet och vid behov vidta åtgärder för att på ett kostnadseffektivt sätt nå ett tillräckligt utbud av matchningstjänster, samt
- förbereda för att i undantagsfall kunna tillhandahålla programmet förmedlingsinsatser i egen regi i områden där marknadsutbudet inte är tillräckligt.

Redovisning av uppdraget

Arbetsförmedlingen ska lämna en lägesbeskrivning om genomförandet av uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 3 oktober 2022 respektive 10 mars 2023. Uppdraget ska slutligt redovisas till regeringen (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 13 oktober 2023.

I lägesbeskrivningen den 3 oktober 2022 ska myndigheten redogöra för åtgärder som vidtagits respektive planeras att vidtas med anledning av uppdraget och tidplan för dessa åtgärder. I lägesbeskrivningen den 10 mars 2023 ska myndigheten redogöra för hur införandet av vidareutvecklade matchningstjänster (förmedlingsinsatser) och andra vidtagna åtgärder har fungerat samt hur arbetet med planerade åtgärder fortskrider. Slutredovisningen den 13 oktober 2023 ska innehålla myndighetens analys och bedömning av hur genomförda åtgärder, inkl. införandet av vidareutvecklade matchningstjänster, har fungerat hittills samt vilka ytterligare åtgärder som myndigheten avser att vidta för att komma till rätta med eventuella identifierade brister.

Bakgrund

Den 7 juni 2022 beslutade regeringen om en ny förordning med instruktion för Arbetsförmedlingen, om förordningen om förmedlingsinsatser och om ett antal andra förordningsändringar. Genom förordningen om förmedlingsinsatser införs ett nytt arbetsmarknadspolitiskt program benämnt förmedlingsinsatser. Den nya insatsen ger en tydligare rättslig reglering för de matchningstjänster som Arbetsförmedlingen anskaffar. De nya förordningarna och förordningsändringarna träder i kraft den 1 december 2022.

Regeringen har gett Arbetsförmedlingen ett flertal uppdrag om genomförandet av den reformerade arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Det har bl.a. skett i regleringsbrev för 2019–2022 (A2019/01323, A2019/02310, A2021/02081, A2021/02342) samt genom särskilda uppdrag. Uppdragen handlar om att Arbetsförmedlingen ska förbereda genomförandet av

reformeringsen, säkerställa att det finns en ändamålsenlig genomförandeorganisation som skapar förutsättningar för ett ordnat och successivt genomförande av reformeringen, löpande bistå Regeringskansliet med underlag som behövs i arbetet med reformeringen och att analysera vissa förutsättningar för den reformerade verksamheten. Förberedelsearbetet innebär att myndigheten ska utveckla bl.a. effektiv kontroll och uppföljning av leverantörer och deras verksamhet liksom av individersättningar, digital infrastruktur som är nödvändig för utbyte av information mellan myndigheten och leverantörer, tillgång till data avseende den verksamhet som bedrivs hos leverantörer samt mer enhetliga och träffsäkra arbetsmarknadspolitiska bedömningar liksom utveckling av statistiska bedömningsstöd.

Regeringen har vidare i regleringsbrev för 2019–2022 gett Arbetsförmedlingen andra uppdrag i syfte att öka effektiviteten i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Uppdragen handlar bl.a. om Arbetsförmedlingens lokala närvaro, i egen regi, genom servicekontor eller genom samverkan med kommunerna, likvärdig service i hela landet, Arbetsförmedlingens samverkan med kommuner och samarbete mellan kommuner och leverantörer.

Regeringen gav i regleringsbrevet för 2019 Arbetsförmedlingen i uppdrag att utveckla och förbereda matchningstjänster (A2019/01323) och i regleringsbrevet för 2020 i uppdrag att införa utvecklade matchningstjänster under 2020 för att dra lärdomar inför ett kommande reformerat system (A2019/02310). Regeringen gav vidare i regleringsbrevet för 2021 Arbetsförmedlingen i uppdrag att bl.a. vidareutveckla ersättningsmodeller för att bidra till förbättrade resultat, mer varaktiga utfall och större kostnadseffektivitet i tjänsterna, exempelvis genom lägre genomsnittliga kostnader för vissa deltagare, i syfte att implementeras i samband med att det nya regelverket träder i kraft (A2021/02081). Arbetsförmedlingen har också haft i uppdrag att analysera vissa förutsättningar för matchningstjänster inför

den närmare utformningen av vidareutvecklade matchningstjänster och som underlag för den fortsatta reformeringen av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (A2021/01978).

På regeringens vägnar

Eva Nordmark

Joel Billinger

Kopia till

Finansdepartementet/BA

Finansdepartementet/OFA/SFÖ

Justitiedepartementet/IAS

Socialdepartementet/SOF

Utbildningsdepartementet/GV

Delegationen för unga och nyanlända till arbete